

عشق شیرین

طراپ سفاہی قاسم زیبائی پور

گفت و گو و نگارش
میر عماد الدین فیاضی

انتشارات نوا آفرین

حوزه هنری استان گیلان

عشق شیرین (خاطرات شفاهی قاسم زیبایی پور)

گفت‌وگو و نگارش: میرعمادالدین فیاضی

استاد: محمد پرچلم
لوحه اد: مصطفی آخوندزاده
چه آزایی چار پرچلم
په: مه رمه پور کریمی
ست:
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
انتشارات نوآفرین

سرشناسه: فیاضی، م. - ۱۳۵۹ -

عنوان و پدیدآور: عشق شیرین / خاطرات قاسم زیبایی پور /

گفت‌وگو و نگارش: میرعمادالدین فیاضی؛ به‌ساز: حوزه هنری گیلان.

مشخصات نشر: رشت: نوآفرین، ۱۳۹۸

مشخصات ظاهری: ۳۰۴ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۲۰۵-۹-۶

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: نمابه

موضوع: زیبایی پور، قاسم

موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- آزادگان -- خاطرات

موضوع: an-Iraq War, 1980-1988 -- Released captives -- *Diaries

شناسه افزوده: حوزه هنری گیلان

رده‌بندی کنگره: DSR1۶۲۹

رده‌بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۳۰۹۲

شماره کتابشناسی ملی: ۵۷۱۸۹۱۶

اشاره

برای همه ما زندگیم روابط متغیری دارد، ولی شاید برای همه پیش نیاید که در تلاطم این زندگی گذشته‌ها و در لحظه‌های خاصی به ساحت بالاتری از آگاهی برسند. برخی اسیر کلیشه‌ها، قی می‌مانند و برخی در زمان باقی‌مانده عمرشان متوقف می‌شوند. فراز و سیب‌های سیاسی - اجتماعی خاص دوران ما که از دهه چهل شمسی به بعد منجر به وقوع انقلاب اسلامی شد یکی از تجربه‌های ملموس تأثیرات خاص زمانه است که با هجوم ارتش بعثی عراق به مرزهای غربی و جنوبی کشورمان می‌توانست دستخوش درگونی شود، اما جوانان انقلابی لحظه‌های ماندگاری در پاسداری از مرزهای - سرایایی و هویت انقلاب اسلامی خلق کردند، که صاحب‌نظران آن را گنجینه رسمی برای همه تاریخ این سرزمین به حساب می‌آورند. بنده نمونه‌ای از ادراک این فراز و نشیب‌های زمانه را در خاطرات آقای قاسم زیبایی پور دیدم؛ ایشان متولد ۱۳۳۹ است و زادگاهش روستای «آسیابسر» «طاهرگوراب» در غرب «صومعه‌سرا» روزگار جوانی‌اش را در بحبوحه انقلاب اسلامی گذراند، پدرش کشاورز و کدخدای محلشان بود، با او در زمینه «اصلاحات ارضی» «انقلاب سفید» اختلاف سلیقه داشت. اختلاف طبقاتی و شرایط متفاوت زندگی آدم‌ها برایش

جای سؤال بود و نظرات پدرش را بر نمی تابید. دوران دبیرستان را در مرزن آباد چالوس در خانه برادر نظامی اش گذراند و از همان دوران به تناسب درک و اقتضای زمانه در شکل گیری حرکت مردمی برای انقلاب سهیم شد. اگرچه در سال های ابتدای انقلاب متأهل شد و دیر هنگام به خدمت سربازی رفت، اما در منطق پایان جنگ تحمیلی در عملیات نیروهای دشمن به اسارت درآمد و در حالی که به صلیب سرخ معرفی نشده بود و در ایران مفقودالاثر شناخته می شد، بیشتر از دو سال اسارت خود را در یکی از اردوگاه های تکریت عراق تحمل کرد. به کسر که بازگشت با روحیات دیگری زندگی اش را ادامه داد، اما فراز و سبب های زمانه برای او تداوم داشت.

یک روز در اواسط دهه هشتاد، سال ها بعد از پایان جنگ تحمیلی، در قالب پروژه «راویان نرد» مهمن خاطرات ایشان شدم. در فرصت آشنایی ام با راوی احساس کردم مکرب ذهن خاطرات ایشان ارزش بازاندیشی به مسائل تجربه شده انسان معاصر را دارد. این موضوع در ذهنم ماند تا چند سال بعد و در میانه دهه نود در فرصت مکرب کردن آن خاطرات سراغی از ایشان بگیرم و بخواهم که خاطرات سال های دور و نزدیکشان را با جزئیات بیشتری بیان کنند. آن روز در میانه دهه هشتاد ایشان با خواهری جمع تر از میانه دهه نود و با تمرکزی بیشتر خاطرات دوران سپری شده را بیان می آورد. با این حال چون زبان به شعر داشت و دستی بر قلم، بعد از دیدار اولمان گوشه هایی از خاطراتش را به نگارش درآورده بود. این اتفاق مهم به این گفتار کمک کرد تا بخش های فراموش شده ذهن ایشان در بازگویی خاطرات سال های دور و نزدیک بازخوانی شود. لازم است از سرکار خانم مهناز رجایی همسر محترم ایشان نیز یاد کنم که با نگه داشتن نامه های دوران جبهه کمک کردند تا برخی رخدادها و زمان های عقب و جلو شده ذهن راوی را در ترتیب بخشیدن به تاریخ رویدادها به دست آوریم. اکنون از

برخی نامه‌ها که امکان نشر دارد در این مکتوب استفاده کردم. در استفاده از نامه‌ها نشر راوی و شیوه نگارش ایشان حفظ شد تا حس و حال روزهای حضور در جبهه همان‌طور که در نامه‌ها بوده منتقل شود، اما به‌خواست ناشر رسم‌الخط این مکتوب در نامه‌ها لحاظ شد.

به سیاق معمول بعد از کارشناسی این اثر برای انتشار، که توسط دفتر فرهنگ و مطالعات پایداری امور استان‌های حوزه هنری و واحد فرهنگ و مطالعات پایداری حوزه هنری گیلان انجام شد، موارد پرسش شده توسط کارشناس با راهی در میان گذاشته شد و پاسخ‌ها به متن منتقل شد. پس از آن یک‌بار دیگر این در اختیار ایشان قرار گرفت و در اسفند ۱۳۹۷ مواردی اصلاح شد. از همکاران راوی محترم و حوزه هنری گیلان ممنونم.

میرعمادالدین فیاضی

اسفند ۱۳۹۷